

Dosarul nr. 2rh-96/19

Prima instanță: Judecătoria Ciocana mun. Chișinău (jud: V. Clima)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Pruteanu, L. Popova, A. Gavrilița)

Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (T. Vieru, V. Clevadi, Iu. Bejenaru, D. Mardari, O. Sternioală)

ÎNCHEIERE

04 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecătorii:

Oleg Sternioală

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh

examinând cererea de revizuire depusă de Andrei Adamciuc, reprezentat de avocatul Valeriu Scutelnic,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gherasimciuc Vințislava împotriva Liudmilei Adamciuc, Popov Alexandru, Andon Ecaterina, Cooperativa pentru Construcția Locuințelor nr. 165, intervenient accesoriu Adamciuc Emilian privind recunoașterea Vințislavei Gherasimciuc în calitate de succesori legal a defunctului Adamciuc Bronislav, recunoașterea dreptului de proprietate la 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxxx, mun. Chișinău pe numele defunctului Adamciuc Bronislav, recunoașterea după succesorul legal Gherasimciuc Vințislava a dreptului de proprietate asupra patrimoniului succesoral compus din 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. 47, situat pe xxxxx, mun. Chișinău, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 3576 a imobilului dat, încheiat între Adamciuc Liudmila și Andon Ecaterina din 07 aprilie 2013 și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 15 octombrie 2015 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 08 mai 2013, Gherasimciuc Vințislava a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Adamciuc, Popov Alexandru, Andon Ecaterina, Cooperativa pentru Construcția Locuințelor nr. 165, intervenient accesoriu Adamciuc Emilian solicitând recunoașterea Vințislavei Gherasimciuc în calitate de succesori legal a defunctului Adamciuc Bronislav, recunoașterea dreptului de proprietate la 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxxx, mun. Chișinău pe numele defunctului Adamciuc Bronislav, recunoașterea după succesorul legal Gherasimciuc Vințislava a dreptului de proprietate asupra patrimoniului succesoral compus din 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxxx, mun. Chișinău, declararea nulității contractului

de vânzare-cumpărare nr. 3576 a imobilului dat, încheiat între Adamciuc Liudmila și Andon Ecaterina din 07 aprilie 2013, precum și încasarea cheltuielilor de judecată sub forma de taxă de stat achitată în sumă de 180 lei și de asistență juridică în mărime de 3180 lei.

În motivarea acțiunii, reclamanta a invocat că apartamentul nr. xxxxx, mun. Chișinău, din cadrul Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 165, a fost repartizat prin ordinul de repartitie din 10 iulie 1989 pe numele soților Adamciuc Bronislav și Adamciuc Liudmila și pe care l-au răscumpărat la 23 martie 1992, obținând un certificat eliberat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 165, prin care se confirmă că au devenit proprietari devălmași ai bunului imobil respectiv. Faptul apartenenței apartamentului în drept de proprietate devălmașă a soților se confirmă și prin hotărârile din 21 decembrie 2000 și respectiv din 30 octombrie 2006 a judecătoriei Ciocana mun. Chișinău.

Reclamanta a menționat că, la 19 august 1998 soții Adamciuc au divorțat, iar OSC Chișinău a eliberat certificatul de divorț nr. 202, atestând desfacerea căsătoriei dintre soții Adamciuc Bronislav și Adamciuc Liudmila. Ulterior, la data de 03 mai 2012, după decesul lui Adamciuc Bronislav, reclamanta s-a adresat către notarul public Mihail Vidrașcu pentru a fi recunoscută unica moștenitoare după decesul defunctului și de a primi certificatul calității de moștenitor legal, fiindu-i eliberat la 01 noiembrie 2012 certificatul de calitate de moștenitor nr. 7642, în baza dosarului succesoral nr. xxxxx.

Partea reclamantă a afirmat că întru acumularea actelor necesare pentru a obține succesiunea, reclamanta s-a adresat la Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 165 în vederea confirmării statutului de proprietar al defunctului Adamciuc Bronislav asupra apartamentului nr. xxxxx, mun. Chișinău. Prin certificatul eliberat s-a recunoscut dreptul de proprietate după Adamciuc Bronislav. Cunoscând despre aflarea apartamentului în posesia pârâtei Liudmila Adamciuc, reclamanta i-a solicitat de a se prezenta la notar, chiar dacă pârâta nu are calitatea de moștenitor. Aceasta a ezitat și fără a comunica, cu folosirea actelor false, a obținut un duplicat al certificatului de proprietate eliberat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 165.

Gherasimciuc Vințislava a declarat că la 07 aprilie 2013, prin contractul nr. 3576, pârâta Adamciuc Liudmila a înstrăinat apartamentul nr. xxxxx, mun. Chișinău, Ecaterinei Andon, lipsind reclamanta Gherasimciuc Vințislava de patrimoniul succesoral.

În final, reclamanta a considerat că contractul este lovit de nulitate, deoarece Ecaterina Andon este nepoata Liudmilei Adamciuc, iar înstrăinarea poartă un caracter fictiv, scopul fiind diminuarea patrimoniului succesoral. De asemenea, precizează că contractul este nul în temeiul art. 228 din Codul civil, existând semnele comportamentului dolosiv și viclean.

Prin hotărârea din 21 mai 2014 a Judecătoriei Ciocana mun. Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de Gherasimciuc Vințislava și s-a constatat nulitatea absolută a contractului de vânzare-cumpărare nr 3576, încheiat la data de 07 aprilie 2013 între Adamciuc Liudmila, Popov Alexandr și Andon Ecaterina, ce a avut ca obiect apartamentul nr. xxxxx, mun. Chișinău, cu nr. cadastral xxxxx; s-a dispus obligarea ÎS „Cadastru” de a introduce modificările corespunzătoare în

Registrul bunurilor imobile, prin radierea drepturilor patrimoniale ale Ecaterinei Andon asupra acestui bun; s-au încasat în mod solidar de la Adamciuc Liudmila și Popov Alexandr în beneficiul Ecaterinei Andon a banilor obținuți în urma vânzării-cumpărării apartamentului nr. xxxxxx, mun. Chișinău, în sumă de 287 000 lei; s-a recunoscut dreptul de proprietate la 1/2 cotă-parte ideală din bunul imobil, apartamentul nr. xxxxx după defunctul Adamciuc Bronislav decedat la data de xxxxx; s-a recunoscut Gherasimciuc Vințislava în calitate de succesor legal a defunctului Adamciuc Bronislav; s-a recunoscut dreptul de proprietate al succesorului legal Gherasimciuc Vințislava asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Adamciuc Bronislav, compus din 1/2 cotă-parte ideală din bunul imobil respectiv; s-a încasat în mod solidar de la Liudmila Adamciuc, Popov Alexandr și Ecaterina Andon în beneficiul Vințislavei Gherasimciuc cheltuielile judiciare de plată a taxei de stat în mărime de 180 lei și de asistență judiciară în sumă de 3000 lei; s-au încasat în mod solidar de la Liudmila Adamciuc, Popov Alexandr și Ecaterina Andon în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 8526,44 lei.

Prin decizia din 18 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de avocatul Chifac Iurie, în interesele Liudmilei Adamciuc și a Ecaterinei Andon, cu menținerea hotărârii primei instanțe.

La 17 iunie 2015 avocatul Chifac Iurie, în interesele Liudmilei Adamciuc și a Ecaterinei Andon, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea hotărârilor instanțelor judecătorești cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 15 octombrie 2015 a Curții Supreme de Justiție s-a respins recursul declarat de avocatul Iurie Chifac, în interesele Liudmilei Adamciuc și a Ecaterinei Andon, împotriva deciziei din 18 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău și a fost menținută decizia din 18 martie 2015 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 21 mai 2014 a judecătoriei Ciocana, mun. Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gherasimciuc Vințislava împotriva Liudmilei Adamciuc, Popov Alexandru, Andon Ecaterina, Cooperativa pentru Construcția Locuințelor nr. 165, intervenient accesoriu Adamciuc Emilian privind recunoașterea Vințislavei Gherasimciuc în calitate de succesor legal a defunctului Adamciuc Bronislav, recunoașterea dreptului de proprietate la 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxxx, mun. Chișinău pe numele defunctului Adamciuc Bronislav, recunoașterea după succesorul legal Gherasimciuc Vințislava a dreptului de proprietate asupra patrimoniului succesoral compus din 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxxx, mun. Chișinău, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 3576 a imobilului dat, încheiat între Adamciuc Liudmila și Andon Ecaterina din 07 aprilie 2013 și încasarea cheltuielilor de judecată.

La 10 iulie 2019 Adamciuc Andrei, reprezentat de avocatul Scutelnic Valeriu, a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 15 octombrie 2015 a Curții Supreme de Justiție solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea deciziei contestate, a deciziei instanței și de apel și a hotărârii primei instanțe cu trimiterea cauzei la rejudecare în instanța de fond.

În motivarea cererii de revizuire s-a indicat că hotărârile judecătorești pronunțate pe caz sunt neîntemeiate și urmează a fi revizuite, din motiv că la examinarea cauzei nu au fost atrase în proces persoane interesate și anume:

Adamciuc Andrei și Gaponova (Adamciuc) Inna, astfel fiindu-le lezate drepturile lor procesuale.

Adamciuc Andrei a menționat că după decesul lui Adamciuc Bronislav, din lipsa moștenitorilor de clasa I-a intervin moștenitorii de clasa a II-a și anume: frații - Adamciuc Filipp, Adamciuc Emilian și surorile defunctului - Gherasimciuc (Adamciuc) Vințislava, Litinscaia (Adamciuc) Zinaida, ultima prin declarația notarială a refuzat succesiunea în favoarea surorii Gherasimciuc (Adamciuc) Vințislava. În legătură cu decesul lui Adamciuc Filipp la 07.07.1992, succesori legali ai acestuia sunt copiii – Adamciuc Andrei și Gaponova (Adamciuc) Inna. În contextul dat, revizuentul a susținut că din circumstanțele relatate mai sus se constată că prin hotărârile judecătorești pronunțate au fost, în mod direct, afectate drepturile și interesele lui Adamciuc Andrei și a altor persoane interesate. Ori, revizuentul fiind moștenitor de clasa a II-a nu a cunoscut despre examinarea cauzei date, precum nu a cunoscut nici de faptul că căsătoria între soții Adamciuc Bronislav și Adamciuc Liudmila a fost desfăcută, considerând că ultima este unicul moștenitor de clasa I-a după decesul soțului său.

Examinând argumentele invocate în cererea de revizuire în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că revizuirea declarată de Andrei Adamciuc, reprezentat de avocatul Valeriu Scutelnic, urmează a fi respinsă din următoarele considerente.

În conformitate cu art.453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 451 Cod de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Adamciuc Andrei își întemeiază cererea de revizuire pe prevederile art. 449 lit. b), c) Cod de procedură civilă care prevăd că revizuirea se declară în cazul în care: au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale cauzei care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a cauzei; instanța a emis o hotărâre cu privire la drepturile persoanelor care nu au fost implicate în proces.

Revizuentul invocând prevederile art.449 lit. b) Cod de procedură civilă a indicat că nu a fost informat despre examinarea de către instanțele judecătorești naționale a cauzei respective și nici nu a cunoscut despre desfacerea căsătoriei dintre Adamciuc Bronislav și Adamciuc Ludmila. Deci, în opinia sa, Gherasimciuc Vințislava adresându-se în instanța de judecată a tăinuit faptul existenței și a altor moștenitori.

Colegiul menționează că pentru a pretexta acest temei de drept, revizuentul urmează să dispună mai întâi de toate de calitatea de parte în proces, or, aceasta rezultă expres din prevederile legale.

Anume partea care a participat la judecarea anterioară a cauzei, cu toate că a întreprins toate măsurile necesare, nu a cunoscut circumstanțele și faptele esențiale

și i-au devenit cunoscute doar recent, poate argumenta cererea de revizuire prin aceste teme.

Dar, din însăși cererea de revizuire și din materialele cauzei rezultă că revizuentul nu a participat la judecarea cauzei care s-a soldat cu pronunțarea deciziei din 15 octombrie 2015 de către Curtea Supremă de Justiție și din acest motiv, Colegiul consideră temeiul invocat ca fiind unul neîntemeiat care nu poate sta la baza retractării hotărârii judecătorești irevocabile.

De asemenea, Colegiul precizează că pentru a se putea invoca temeiul prevăzut de dispoziția art. 449, lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de judecată urmează să constate dacă prin hotărârea supusă revizuirii persoanei neimplicate în proces i-au fost încălcate aceste drepturi. Mai ales în condițiile când în art. 6 a Convenției Europene a Drepturilor Omului este consfințit principiul dreptului la un proces echitabil, în care se stipulează că persoana trebuie să aibă posibilitate reală de a-și apăra drepturile și interesele legitime în condiții în care să nu o plaseze într-o situație net dezavantajată în raport cu adversarul său.

În contextul dat, Colegiul relevă că pentru a determina lezarea unui drept persoanei neimplicate în litigiul, examinat de către instanțele de judecată naționale, în prim plan urmează a verifica care este legătură directă a obiectului litigiului cu persoana care nu a fost implicată în proces și că hotărârea judecătorească pronunțată pe caz trebuie să producă efecte pentru subiecții raportului material litigios care nu au fost antrenați în judecarea cauzei.

Așadar, pentru a constata veridicitatea argumentelor invocate de către revizuent, instanța de revizuire va analiza în ansamblu aspectele importante ale cauzei respective și va da o apreciere în limitele prevăzute de legislația procesuală din care rezultă că examinarea cererii de revizuire se limitează doar la admisibilitatea acesteia și a faptelor pe care se întemeiază, fără a se pronunța asupra fondului cauzei.

Din materialele cauzei rezultă că Gherasimciuc Vintislava, la 01 noiembrie 2012, în temeiul art. 1433 alin. (1), lit. b), 1440, 1443, 1444, 1556-1558 Codul civil s-a adresat către biroul notarial, notarul public Vidrașcu Mihail, pentru a fi recunoscută și a primi certificatul calității de moștenitor legal în urma decesului lui Adamciuc Bronislav, iar în baza dosarului succesoral nr. 422316/50.2012 i-a fost eliberat certificatul de calitate de moștenitor cu nr. 7642.

La fel, s-a constatat că, deoarece alți succesori nu și-au revendicat drepturile asupra averii succesoriale, în temeiul dispozițiilor art. 320 Cod civil, care statuează că dreptul de proprietate se dobândește prin succesiune și hotărâre judecătorească atunci când aceasta este translativă de proprietate, instanța de judecată, în vederea soluționării definitive a disputei legate de patrimoniul succesoral, a recunoscut-o pe Vințislavei Gherasimciuc în calitatea de succesoare legală a defunctului Adamciuc Bronislav, decedat la xxxxxx și i-a recunoscut dreptul de proprietate al succesoriului legal Gherasimciuc Vințislava asupra patrimoniului succesoral rămas după decesul lui Adamciuc Bronislav compus din 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxx, cu nr. cadastral xxxxx.

Pornind de la acest fapt, Colegiul accentuează că prin hotărârile judecătorești supuse revizuirii nu i-a fost încălcat niciun drept al lui Adamciuc Adrian la examinarea litigiului dat, ori din circumstanțele relatate se deduce că revizuentul nu și-a valorificat dreptul său de moștenitor.

La capitolul dat este de menționat că persoanele care au vocație la moștenire (moștenitorii legali și testamentari) dobândesc calitatea de moștenitori prin acceptarea moștenirii (art.1516 Cod civil).

Acceptarea moștenirii se face prin depunerea unei declarații la notarul de la locul deschiderii moștenirii sau prin intrarea în posesiunea patrimoniului succesoral.

Rezultând din dispozițiile art. 64 alin.(5) din Legea cu privire la notariat, până la eliberarea certificatului de moștenitor legal sau testamentar, notarul, urmează să stabilească cercul de persoane, care au dreptul la succesiune și la rezerva succesorală, prevenind moștenitorul despre răspunderea ce îi revine pentru tănuirea faptului existenței altor moștenitori.

Prin urmare, certificatul de moștenitor se eliberează după finalizarea procedurii succesorală și expirării termenului de 6 luni de la data deschiderii moștenirii (art.1557 alin.(1) Cod civil). Certificatul de moștenitor poate fi eliberat până la expirarea acestui termen, dacă notarul dispune de probe suficiente că, în afară de persoanele care solicită eliberarea certificatului de moștenitor, nu există alți moștenitori.

În acest context, Colegiul consideră că motivele invocate de titularul sesizării sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute pentru a fi admise, din motiv că însăși revizuentul nu a întreprins măsuri pentru a se folosi de dreptul de a-și revendica dreptul de moștenitor pe cale extrajudiciară (notarială) pentru declanșarea unei astfel de proceduri, ori, legiuitorul a instituit o etapă ce urmează a fi efectuată pentru valorificarea dreptului de moștenitori și acceptarea succesiunii.

Drept urmare, Colegiul accentuează că criticile invocate drept temei de declarare a revizuirii sunt irelevante și nu pot sta la baza retractării hotărârii judecătorești irevocabile.

Raportând la caz circumstanțele speței în raport cu hotărârile supuse revizuirii, Colegiul accentuează că prin hotărârile judecătorești pronunțate de instanțele naționale la examinarea litigiului dat, lui Adamciuc Andrei nu i-a fost lezat nici un drept și nici nu i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil garantat de art. 6 CEDO.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 03 martie 2009 în cazul Eugenia și Doina Duca contra Moldovei, în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reiterat că securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului autorității lucrului judecat, care instituie că nici o parte nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri definitive și obligatorii întru obținerea unei reexaminări și unei noi soluții în cauză. Competența de revizuire a instanțelor superioare ar trebui să fie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu ar trebui apreciată ca un recurs deghizat. O distanțare de la principiul respectiv este justificată doar atunci când este determinată de circumstanțe cu caracterele substanțiale și obligatorii.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că argumentele titularului sesizării sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se respinge ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Andrei Adamciuc, reprezentat de avocatul Valeriu Scutelnic, împotriva deciziei din 15 octombrie 2015 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Gherasimciuc Vințislava împotriva Liudmilei Adamciuc, Popov Alexandru, Andon Ecaterina, Cooperativa pentru Construcția Locuințelor nr. 165, intervenient accesoriu Adamciuc Emilian privind recunoașterea Vințislavei Gherasimciuc în calitate de succesori legal a defunctului Adamciuc Bronislav, recunoașterea dreptului de proprietate la 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxx, mun. Chișinău pe numele defunctului Adamciuc Bronislav, recunoașterea după succesori legal Gherasimciuc Vințislava a dreptului de proprietate asupra patrimoniului succesoral compus din 1/2 cotă-parte ideală din apartamentul nr. xxxxxx, mun. Chișinău, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare nr. 3576 a imobilului dat, încheiat între Adamciuc Liudmila și Andon Ecaterina din 07 aprilie 2013 și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii:

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Victor Burduh